

Gabriel Wikström: Avslutningstal SSU:s kongress 2011

Talare

Gabriel Wikström
Politiker

Datum

5 augusti 2011

Omständigheter

Talmanus för Gabriel Wikströms avslutningstal på SSU:s kongress 2011.

SSU-vänner, kamrater, vi har ett par långa och innehållsrika dagar bakom oss. Ni ombud har debatterat och diskuterat, förhandlat och röstat fram en inriktning för SSU de kommande två åren både politiskt och organisatoriskt. Ni har beslutat om att tänderna ska ses som en del av kroppen, och vara en del av sjukvården. Sverige ska få en sjätte semestervecka och föräldraförsäkringen ska individualiseras. Ni har beslutat om att elever ska få välja sin skola, och att den skolan ska kunna vara en friskola – om kommunen sagt ja och den inte är vinstdrivande. Ni har beslutat om många, många fler saker än så. Alla de beslut ni fattat är grunden för förbundsstyrelsens arbete, och jag ser fram emot att leda det tillsammans med Ellinor Eriksson.

Efter den här kongressen finns det en mängd personer att tacka. Många av dem har suttit i förbundsstyrelsen. – avgående Fs ledamöter (separata avtackningar) Vi har också de som gjort denna kongress möjlig:– presidiet, som lotsat oss genom dag och natt på den här kongressen. Tack – utan er hade vi inte varit klara på många dagar än. [rosor]– sekretariatet, som håller ordning på alla våra beslut. tack [rosor]– all annan personal och alla som hjälpt till med kongressen, tack. Men extra mycket tack till den som varit Spindeln i nätet och sett till att kongressen blivit av – danish sial, kom upp på scenen. [rosor] Tack–Jag vill också rikta ett särskilt tack till Socialdemokrater för tro och solidaritet, som hjälpt oss med andrummet under kongressen dit man kunnat komma för en stunds eftertanke. [rosor]

Innan vi reser härifrån, vill jag skicka med er några ord på vägen. För att kongressen är slut, betyder inte att vårt arbete är slut. Tvärtom. Det har bara börjat.

I would like to give a short greeting to our international guests. As president of the SSU, I look forward to working with your different organizations. SSU is committed to working for international solidarity, and supporting the work in ECOSY and IUSY. Our relationship with you is important to us. Thank you for being here.

”Idéerna är döda säger somliga. Ungdomen går till dukat bord säger andra, till ett samhälle som byggts färdigt. Vårt svar är: vi står ännu bara i begynnelsen. Den demokratiska socialismen har aldrig tett sig mera nödvändig, aldrig haft större uppgifter än i den framväxande solidaritetens värld. Kampen för idéerna måste för dagens unga socialister te sig mera lockande och tjusande än någonsin. Å ena sidan känner vi problemens svårighet, å andra sidan är vi medvetna om våra möjligheter. Vi går mot framtiden med kunskapen som instrument och övertygelsen som drivkraft. Och uppgiften kan aldrig bli för stor. Ty politik, kamrater, det är att vilja något.”

Det var Olof Palme, till SSUs kongress 1964. Tänk er det – 47 år sen. Och trots det lika aktuellt än idag. Vi har många värdeladdade begrepp i vår ideologi, och även om jag kommer nämna flera är det jag kommer prata mest om frihetsbegreppet. Det är ett begrepp som högern i Sverige länge försökt stjäla från oss, och tyvärr har vi socialdemokrater ibland gett upp. nu är det dags för oss att ta tillbaka frihetsbegreppet!

Konflikten mellan höger och vänster handlar om att vi inte menar samma sak när vi säger frihet. Högerns frihet är en annan frihet än socialdemokratins. Högern fokuserar på de negativa friheterna; på friheten från statlig inblandning i sina liv, på att få slippa ha någon som säger åt dem vad de måste göra. Friheten att behålla sina pengar i den egna plånboken och slippa bidra till samhället via skattsedeln. Högern ser varje människa som en ö; de ser till den enskildes frihet utan att se att människors frihet hänger ihop. De förväxlar ofta frihet med en valfrihet som handlar om att välja bort det offentliga för det som är privat. De är blinda för att människors frihet kan hindras av kollektiva strukturer – privata och ekonomiska såväl som offentliga och politiska – de har en annan frihetssyn.

För oss socialdemokrater är det självklart att det inte räcker med att vara fria i teorin. Vi är ute efter verklig frihet, och talar därför om de positiva friheterna. Om friheten till utbildning, till ett jobb. Om friheten att verkligen på allvar kunna välja hur man vill leva sitt liv, om friheten att kunna förverkliga sina

drömmar och ha makten över sina egna livsval. Vi ser också att människors frihet hänger ihop. Ett samhälle där några är ofria, är ett samhälle där allas frihet är hotad. En valfrihet som i verkligheten bara är för några få rika eller utvalda, är ingen verklig frihet. Friheten för några få kan inte heller få gå före vår gemensamma frihet. Därför måste vi ställa upp på de gemensamt beslutade lagar som i grunden är till för att garantera våra friheter.

Människors frihet kan också hotas av kollektiva maktstrukturer. Ibland är de politiska, ibland är de ekonomiska och ibland handlar det om samhällsstrukturer som går tvärs igenom kultur och samhällsliv, och är därför svåra att greppa. Alla maktstrukturer som hindrar människors frihet ska synliggöras, ifrågasättas och bekämpas!

Socialdemokratiens största frihetsprojekt är välfärdssamhället. När det är som bäst ger det människor frihet att leva det liv som de kan forma själva. När en gemensamt finansierad skola ger alla kunskap för både samhällsliv och yrkesliv ökar det friheten i samhället. Dagens skola är långt ifrån det vi vill att den ska vara. Här bär Jan Björklund huvudansvaret. Liberaler brukar hylla akademien och universitetsforskningen, men Björklund verkar inte ha insett att det forskas även inom pedagogiken. Elevinflytandet minskas och kunskapskraven sänks, samtidigt som symbolisk batongpolitik kring kepsar och mobiltelefoner står i fokus. Skolans resurser utarmas, och friskolesystemets brister ignoreras. Segregationen i skolan ökar ohejdat. Kamrater, vi behöver en ny skolpolitik. Grunden för den har ni fattat beslut om på denna kongress. Vi måste återupprätta en skola där elevens rätt till kunskap och inte en gammaldags katederundervisning står i centrum för lärandet. En skola där alla elever får utlopp för sin kreativa förmåga, och endast fantasin sätter gränserna för vad man kan prestera!

Människor som oroar sig över vad som händer om de blir sjuka eller arbetslösa är inte fria. Än mindre den som faktiskt skadar sig och inte får vård, eller den som blir arbetslös och får sälja hus och bil.

Det välfärdssamhälle som frigör människor är idag hotat. Den borgerliga regeringen har totalt nedrustat våra sociala trygghetsförsäkringar vid sjukdom och arbetslöshet. Finansieringen av skolan och sjukvården urholkas med varje skattesänkning. Samhället stödjer inte längre byggande av nya bostäder, och stora delar av en ungdomsgeneration har berövats friheten av ett eget första

hem. Vi måste ta strid mot denna politik, som steg för steg, jobbskatteavdrag för jobbskatteavdrag, minskar friheten i samhället

Grunden för att som enskild människa känna sig fri är att ha ett jobb. Om man som ung börjar vuxenlivet med en lång period i arbetslöshet är det lätt att man hamnar utanför även långt senare. Ungdomsarbetslösheten är en av våra största utmaningar; kamrater den ska utplånas!

Frihet måste också vara frihet från förtryck och frihet från förföljelse. Friheten att få vara sig själv och uttrycka sina åsikter. Jag har berättat om mina upplevelser som ny SSUare i Fagersta, jag har berättat om hotet som fanns från nynazisterna. Jag fortsatte vara engagerad trots det, men många valde att avstå. Runt om i vårt land trakasseras människor, de hotas och de utsätts för våld. Ofta är det för saker man inte har valt själv. Det kan vara för sina åsikter, för sin sexualitet, för sin hudfärg eller religion. Människor som utsätts för detta är inte fria, och vi måste bekämpa högerextremismen och rasismen i alla dess former. Detta är en av SSUs viktigaste uppgifter framöver För socialdemokratin är jämlikhet en förutsättning för frihet. Hur stor denna frihet är bestäms i sin tur av många faktorer.

Från födseln socialiseras vi in i förlegade könsroller. Beroende på ditt kön skiftar förväntningar, krav och bemötande. Genom ett helt liv bildar dessa könsroller ett mönster och en struktur, där kvinnor som grupp konsekvent underordnas män som grupp. Det syns, i lägre löner, sämre politiskt inflytande, sämre hälsa, högre krav på att sköta det oavlönade hemarbetet. Det märks i diskriminering och kränkningar, det märks i en nedvärderande samhällelig syn på kvinnor som sexuella objekt snarare än tänkande individer. I sin yttersta förlängning ligger dessa könsroller också bakom det relationsvåld och sexuella våld som utövas mot kvinnor. Kamrater, könsmaktsordningen måste brytas. Övertygelsen om hur viktigt detta är vad som gör att jag är feminist, för feminismen handlar i grunden om att göra människor – såväl män som kvinnor – fria från könsrollernas förtryck! Ojämlikheten i vårt samhälle är också ekonomisk. De ekonomiska klyftorna, klassklyftorna, är större än på länge. Detta gör vårt samhälle, till ett sämre samhälle. Grunden i att utjämna klyftorna är att bekämpa arbetslösheten och återställa en värdig sjukförsäkring. Men det handlar också om mer.

Skattepolitiken är ett tydligt exempel. Grunden för vårt välfärdssamhälle måste

vara att man bidrar efter förmåga, men får tillbaka efter behov. Det innebär att den som tjänar mycket, också ska betala mycket i skatt. Denna ekonomiska omfördelning är också en omfördelning av frihet, från dem som har mycket till dem som har mindre. Friheten hänger också tätt ihop med solidariteten. Solidaritet handlar i grunden om delar ansvar; om hur vi tillsammans tar ansvar för vårt gemensamma samhälle. Det gäller inom landet såväl som globalt. Socialdemokraternas kamp för frihet kan aldrig stanna vid nationsgränserna. Internationell solidaritet handlar i grunden om att friheter vi ofta tar för självklara, inte bara ska vara förbehållna oss. För en friare, mer jämlik, mer rättvis och mer demokratisk värld, är en fredligare värld. Citatet som står målat på Gillet på Bommersvik stämmer – alla folks frihet är hela världens fred!

Demokrativågen i Nordafrika och Mellanöstern har spridit sig som en löpeld från land till land. Vi ser hur slaget om friheten rasar mellan demokratins förkämpar och despotiska tyranner. En tunisisk poet skrev för över 80 år sen en dikt som idag reciteras från land till land: ”Om folket en dag skulle önska sig friheten, kommer ödet att uppfylla dess önskan. Deras nätter kommer att börja ljusna och deras bojor att vittra bort”. Demokratikämparna i dessa länder behöver vårt stöd och vår solidaritet. Världens länder och FN måste nu stå upp för demonstranternas rätt att uttrycka sitt missnöje. Man måste kräva att gamla tyranner inte ersätts med nya, utan stötta uppbyggnaden av demokratiska institutioner. Folkrörelser och partier har ett ansvar för att stötta systerpartier och rörelser i dessa länder. Den arabiska våren är en tydlig signal till demokratins kritiker och frihetens angripare – det finns ingen plats, det finns ingen ledare, det finns inget land som inte förr eller senare kommer att tvingas acceptera kraven på frihet. SSU har länge stött Polisario och kampen för ett fritt Västsahara. Den måste fortsätta, ända till det landet Västsahara är en verklighet, oberoende av Marocko. I would also like to say this part in english for our friends in Polisario. SSU will continue to support your struggle, all the way until you have a country of your own, independent of Marocco. No more apartheid, no more occupation. It's time for freedom, it's time for independence.

När jag träffade våra palestinska kamrater var mitt budskap lika tydligt. SSU står på er sida – Palestina måste bli en fri nation. Riv muren! Riv muren! Häv ockupationen! Erkänn Palestina!

Under den här veckan har stafettpippen lämnats över till oss i en ny generation

unga socialdemokrater. Vi är en speciell generation som är präglade av vår samtid. Med hjälp av Iphone, twitter och facebook har vårt sociala nätverk blivit större. Flera av oss har det bättre än våra föräldrar och bättre än våra farföräldrar – men samtidigt har vår omvärld kommit närmare vardagen.

Händelser som 11 september 2001, kriget i Irak, finanskris, två efterföljande valförluster och nu massakern på Utöya och bomben i Oslo formar våra förutsättningar att bedriva politiskt arbete.

SSU har alltid haft en särskild roll inom svensk socialdemokrati. Många vill beskriva vårt ungdomsförbund som en plantskola för framtida ledare. Det är inget fel i detta, vi har ett ansvar att se till att våra företrädare är politiskt skolade. Däremot är SSU:s roll större än så:

SSU ska vara idébäraren för en socialdemokrati som är relevant för vår samtid. Ibland brukar man benämna SSU som verklighetssynens ungdom. Inte för att vi accepterar verkligheten, utan för att vi känner den och vill förändra den.

Varje generation socialdemokrater har blickat mot horisonten och ställt sig frågan; tänk om?

Hjalmar Branting ställde frågan: tänk om rösträtten kunde vara allmän och lika så att jämlikheten för både män och kvinnor kan bli verklighet? Hans generation demokratiserade vårt politiska system och förändrade Sverige.

Per Albin Hansson ställde frågan; tänk om vi kunde skapa ett samhälle där det inte finns några kelgrisar eller styvbarn, där klasskillnaderna inte längre existerar och där ingen försöker skaffa sig fördel på andras bekostnad? Hans generation byggde det goda hemmet och tog de första stegen på vår väg mot välfärdssamhället.

Olof Palme ställde frågan; tänk om solidariteten sträckte sig utanför Sveriges gränser så att varje folks frihet blir hela världens fred? Palmes solidaritetsarbete bidrog till apartheids fall i Sydafrika, fred i Vietnam och en mer rättvis värld. Mona Sahlin ställde frågan; tänk om all kärlek vore lika i lagens ögon? Hennes kamp har gjort att samkönade par idag har rätt att gifta sig och adoptera barn.

Och nu är det vår tur att fråga – tänk om?

Tänk om vi kunde skapa världens bästa skola, där elevinflytande och den bästa pedagogiken står i fokus, istället för Jan Björklunds militärskola? Tänk om alla unga kunde starta vuxenlivet med både jobb och bostad, snarare än arbetslöshet och hopplöst letande efter andrahandskontrakt? Tänk om alla människor i världen kunde ha de friheter vi ser som självklara, att utan rädsla få säga vad de tycker och välja sina ledare? Tänk om vi kunde vara så fördomsfria och toleranta, att trångsynthet, hat och rasism aldrig mer stjal hoppet och framtiden från en enda människa? Tänk om vi 2014 kunde få ett ledarskap i Sveriges Riksdag, så att vi får en regering som inte behöver förlita sig på ett främlingsfientligt parti? Och tänk om den regeringen återigen kunde vara en socialdemokratisk regering? Vi ska titta över nästa horisont och definiera den socialdemokratiska visionen. Vi ska titta över nästa horisont, och formulera de politiska lösningarna. Vi ska titta över nästa horisont, och bygga det klasslösa samhället. Vi som är här inne, men också våra kamrater och vänner hemma i distrikten, i klubbar och kommuner. Det har aldrig varit mer angeläget än nu. Våra bästa dagar ligger framför oss, det är dags, vi vill inte vänta, vi kan inte vänta, nu kör vi!

Härmed förklarar jag SSUs 36:e kongress för avslutad! Nu är det också dags att sjunga Internationalen.

Taggar

2010-tal, 2011, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gabriel-wikstrom-avslutningstal-ssus-kongress-2011>